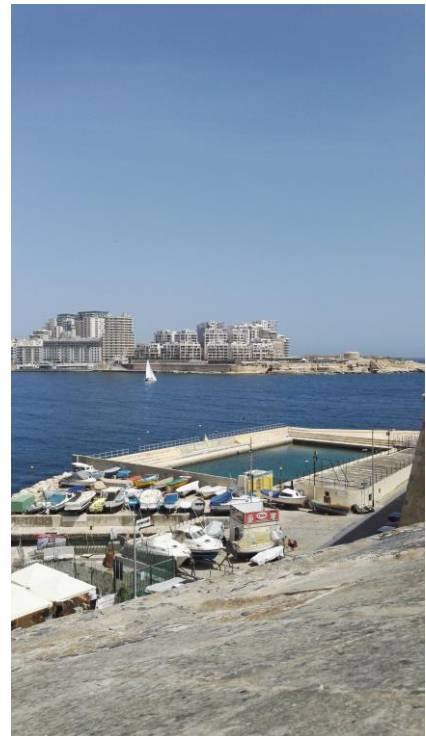

Cooperatives European yleiskokous 26.-28.4.2017 Maltalla

Matkaraportti: Hanna Muukka, Salme Näsi ja Anu Puusa

Cooperatives Europe

Cooperatives Europe (Coops Europe) on ICA:n eli Kansainvälisen osuustoimintaliiton Euroopan aluejärjestö, joka perustettiin vuonna 2006. Sillä on jäseniä yli 80 jäsenorganisaatiosta ja yli 30 maasta.

Toiminnanjohtajana toimii **Agnès Mathis** ja hallituksen puheenjohtajana **Jean-Lois Bancel** (2017-). Toimisto sijaitsee Brysselissä. Suomesta Cooperatives European jäseniä ovat Pellervo-Seura ja SOK.

www.coopseurope.coop

Tiistai 25.4. Suomalaisten osuustoimijoiden sisäinen neuvonpito

Lähdimme matkaan jo kukonlaulun aikaan tiistaina 25.4. kuka mistäkin päin Suomea Finnairin suorien lentojen rajallisuuden takia. Matkalla oli aikaa läpikäydä ehdokasesittelyitä sekä kommentoida Suuren osuustoimintatutkimuksen kysymyksiä. Paikan päällä sovitusta poiketen meitä ei oltukaan vastassa, mutta suoriuduimme omin neuvoin hotellillemme. Päätimme kokoontua saman tien läpikäymään Cooperatives European hallituksen ehdokaslistaa sekä suunnittelemaan erilaisia strategiavaihtoehtoja vaaleihin, meille ei nimittäin ollut täysin selvää, montako jäsentä hallitukseen lopulta tullaan valitsemaan. Kävimme läpi myös Pellervon ja SOK:n yhteisiä kantoja ICA:n kyselyyn.

Yleiskokoukseen osallistuivat pellervolaisten lisäksi SOK:n Anne Santamäki, Marjaana Saarikoski sekä Juhani Ilmola.

Keskiviikko 26.4. “Cooperatives and the future of work”-seminaari sekä tervetuliastilaisuus

Aamulla Suomen delegaatio tutustui Vallettan vanhaan kaupunkiin. Iltapäivällä klo 14-17 työosuuskuntien järjestö CECOP/CICOPA oli järjestänyt Koperattivi Maltan toimistolla osuuskuntaseminaarin otsikolla ”Cooperatives and the future of work”.

Puheenvuoroissa käsiteltiin siirtolaisuutta ja turvallisuusteemaa useammalta näkökannalta. Erityisen herättävä oli puheenvuoro, joka piti henkilö, joka oli kokenut pakolaisuuden omakohtaisesti ja halusi jakaa tarinansa vaiheineen ja tunnetiloineen kuulijoiden kanssa.

Muut panelistit pohtivat erilaisten muutosvoimien vaikutusta työn tulevaisuuteen. ”Wealth without work”-ajattelu ei voi toimia, mutta samalla eriarvoisuuden lisääntymistä ja ennen kaikkea varallisuuden kasaantumista harvoille ei tulisi tukea. Robotisaatio oli myös keskeinen teema useammassa puheenvuorossa. Puhuttiin neljänestä vallankumouksesta, jota luonnehtii robotisaation lisäksi automatisaatio, digitalisaatio sekä näiden seurannaisvaikutukset työn sisältöihin. ILO:n Future of Work aloitteen tavoite onkin tunnistaa näitä haasteita sekä löytää käyttökelpoisia ratkaisuvaihtoehtoja niihin. Osuuskunnilla nähtiin olevan annettavaa myös tulevaisuuden työelämälle. Sille tarjottiin muun muassa ikään kuin välittäjäroolia digitalisaation myötä rakentuneessa uudenaikaisessa epätasa-arvossa. Lisäksi nähtiin, että osuustoimijoiden tulee aktiivisesti rakentaa tulevaisuutta sellaiseksi, että se parhaiten palvelee suuria joukkoja sen sijaan että tulevaisuus ja tulevaisuuden työelämä otettaisiin ikään kuin annettuina.

Seminaarin jälkeen palasimme hotellille ja osallistuimme welcome reception tilaisuuteen, jossa oli mahdollisuus verkostoitua ja tehdä vaalityötä.

Salme Näsi, Dame Pauline Green ja Anu Puusa.

Torstai 27.4. Cooperatives European yleiskokous ja vaalit

Yhteenvetona aamun **Opening session** -puheenvuoroista: Keski-ikäiset miehet kävivät vuorotellen puhujanpöntössä lukemassa enemmän tai vähemmän suoraan paperista siitä, miten tärkeää osuustoiminta on a) Euroopalle b) Maltalle.

Cooperatives European väistynyt puheenjohtaja **Dirk Lehnhoff** avasi pikaisesti yleiskokouksen: ”ei ole sattuma, että olemme täällä tänä Maltan EU-puheenjohtajavuonna. Coops Euroopalla ollut vahvat yhteydet EU-instituutioihin.”

Koperattivi Maltan puheenjohtaja **Anthony Dalli** piti varsinaisen yleiskokouksen avauspuheenvuoron ja toivotti kaikki tervetulleeksi Maltalle. Osuustoimijat kokoontuvat nyt ensimmäistä kertaa Maltalla ja samalla juhlitaan osuustoiminnan 70. ja 20. juhlavuosia Maltalla. Osuustoiminnan kattojärjestö Koperattivi Malta syntyi vuonna 1995 ja liittyi myös saman tien ICA:han, mutta vasta 1997 sai virallisen aseman. Maltan taloudesta, investoinneista ja pienyrittäjyydestä

vastaava ministeri **Christian Cardona** toi myös terveiset yleiskokoukselle: ”Olemme etsimässä ratkaisuja yhteiskunnan ja talouden haasteisiin. Osuuskunnat ovat tasapainottajia taloudessa. Olemme miettineet, miten osuuskunnat voivat osallistua Maltan talouden edistämiseen. Osuuskunnat ovat merkittäviä tekijöitä Euroopassa ja edistävät yhteiskunnallista yhteenkuuluvuutta (social cohesion). Pelkät osuustoiminnan arvot eivät kuitenkaan riitä, toiminta on tärkeintä. Maltalla on erittäin yrittäjystävällinen ympäristö”.

Katsottiin video: The Co-operatives Malta - Celebration of 20 years. Toisen maailmansodan jälkeen Malta oli köyhä. Oli pienyrittäjyyttä, tuottajaosuuskuntia, kalastusosuuskuntia, 1990-

luvulla kasvu jatkui. Yhdessä yrittäminen on aina ollut Maltalla toimiva ja kiinnostava tapa yrittää. Monella eri alalla, apteekeista media-alalle.

Yleiskokouksen yhteydessä jaettiin Maltan parhaan osuuskunnan ja parhaan osuustoimijan palkinnot. Pystypalkinnon noin kymmenestä saajasta vain yksi oli nainen.

Kahvitaun jälkeen Dirk Lehnhoff piti puheen, jossa hän käsitteli osuustoiminnan nykyisiä ja tulevia haasteita: "Vuoden 2012 Kansainvälisestä osuustoimintavuodesta lähtien osuustoiminta on saanut paljon huomiota osakseen. Osuuskunnat kohtaavat kuitenkin ylisäätelystä. Byrokrania haittaa erityisesti

pienyrittäjyyttä. Terrorismi, pakolaiskriisi ja oikeisto-populismi tuovat lisää haasteita. Lehnhof muisteli Berliinin muurin kaatumista, se oli tärkeä symboli, sulkeutuminen ja rajojen rakentaminen ei ole ratkaisu. Euroopassa on tulossa myös kaksi tärkeää vaalia Saksan ja Ranskan, jotka näyttävät mikä on suunta nyt Brexitin jälkeen. Onko EU menettämässä kansalaistensa tuen? Coops Europan seuraava kokous on Briteissä, mikä todistaa, että poliittiset taistelut ja ongelmat eivät hetkauta osuustoimintaliikkeen yhtenäisyyttä. Ihmiset ovat ytimessä. Osuuskunta on erinomainen yritysmuoto: siinä toteutuvat alueellisuus ja subsidiariteetti. Voitontavoittelu ei ole tärkeintä, vaan jäsenten integraatio. Coops Europe on yhteinen foorumi, joka tehnyt viime vuosina parempaa viestintää jäsenistön suuntaan. EU:lta saatu kehitysyhteistyörahoitus ICA:n kanssa on lisäksi hieno mahdollisuus. Viime vuosina taloudellisen vakauden löytäminen ja työ EU Coordination Committeeen (EUCC) kanssa ovat olleet työskentelyn ytimessä myös nuoret ovat tulleet aktiivisesti mukaan hallituksenkin toimintaan."

ICA:n puheenjohtaja **Monique Leroux** oli lähettänyt eurooppalaisille videotervehdyksen: "yhteiskunnallinen ja poliittinen toimintaympäristö on muuttumassa, emmekä tiedä miten, mutta osuuskunnat voivat olla vastaus. Pitää tehdä töitä yhdessä."

Myös komissaari **Bienkowskaja** lähetti kirjeen (piti olla video). Hän puhui yhteiskunnallisesta yrittäjyydestä ja CEGES:n työstä, olemassa olevien yritysten muuttamisesta osuuskunniksi (business transfer) ja osuustoiminta-opetuksesta kouluissa.

Maltan pääministeri **Joseph Muscat** piti puheen yleiskokoukselle: "Osuuskunnat ovat elintärkeitä pienyrittäjille. Sektoria ei aiemmin tuettu ja huomioitu tarpeeksi, mutta asia on parantunut, joskin työtä on vielä tehtävää. Maltalaisen osuustoimintaliikkeen pitää olla yhtenäisempi. Osuuspankkisektori on hänelle tuttu EU-ajoilta kun työskenteli komissiossa. Hän toivoo, että Maltakin joskus saisi oman osuuspankkinsa."

Koperattivi Maltan pääsihteeri **Paul Piscopo** päätti yleiskokouksen avajaisosion. EU puheenjohtajuusvuotena pääsemme esittelemään maltalaista talous- ja yhteiskuntaelämää, jossa osuuskunnilla merkittävä rooli.

Sääntömääräiset asiat

Paikalla Maltalla oli 39 jäsentä sekä 14 valtakirjaa eli yhteensä 53 äänivaltaista jäsentä, mikä on yli 55 % jäsenistöstä ja yleiskokous on näin ollen päätösvaltainen.

Cooperatives European toiminnanjohtaja **Agnes Mathis** esitteli vuoden **2016 vuosikertomuksen**. Entisen toiminnanjohtajan Klaus Niederländerin erottaminen aiheutti kassavirtaongelmia. Yllättäviä kustannuksia tuli myös uuteen toimistoon muuttamisesta Brysselissä. Cooperatives Europe sai jäsenmaksuja etukäteen, jotta asiat saatiin kuntoon. Ajat ovat olleet haastavat, mutta hienoa on ollut nähdä, että osuustoimijoiden välinen yhteistyö on toiminut hyvin. Haasteita on tuonut myös se, että henkilöstössä on nyt kaksi täyttämätöntä paikkaa. ICA:n ja Cooperatives European ensimmäinen yhteistyövuosi kehitysprojektissa, johon saatiin EU-rahoitusta, on mennyt myös hyvin. Muina teemoina olivat SME politiikka ja osuustoiminnan auditointi. Lisäksi sosiaalinen median seuraajien lisääminen ja videosisältöjen tuottaminen olivat uusia avauksia.

Puheenjohtaja Dirk Lehnhof kommentoi: kuluja on pitänyt leikata, toimistotiloista on nyt tullut enemmän kuluja, mutta henkilöstökustannuksista on säästetty paljon. On pitänyt tehdä enemmän vähemmillä resursseilla. Missä on synergiamahdollisuuksia? Näitä pitää selvittää.

Toimintasuunnitelman vuodelle 2017 esitteli myös Agnes Mathis. Yrittäjyys ja erityisesti yritysten muuttaminen osuuskunniksi ovat pääteemoina samoin yhteisötalous. Ensimmäistä kertaa on mahdollisuus rakentaa myös tasa-arvotoimintaa (gender).

Jean-Luis Bancel kommentoi ja antoi tukensa. Joku italialainen sanoi, että jakamistalouteen tulee kiinnittää erityistä huomiota, siellä on myös ei-osuustoiminnallisia toimijoita. On hyvää ja huonoa jakamista. Ruth Midcounties osuuskunnasta halusi kiittää, että tasa-arvoasia on nyt nostettu esille. Osuustoimintaliike on hyvässä asemassa asian edistämässä ja parantamassa naisten asemaa. Monta kommenttipuheenvuoroa esitettiin yhteisötalouteen liittyen. Mathis kommentoi, että käsitteitä ei aina tulkita samoin, yhteistyötä tarvitaan, mutta toimijoita on paljon. Kansallisia verkostoja on jo olemassa, mutta niitä täytyisi koordinoita.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2017 hyväksyttiin yksimielisesti.

Vuoden **2016 tilinpäätöksen** esitteli **Matthieu Vanhove** (EACC). Tappiota tuli reilut 90 000 euroa johtuen lähinnä Klaus Niederländerille maksetusta erorahasta sekä muutosta uusiin toimistotiloihin. Jäsenmaksuissa oli myös myöhästymisiä. Projekteista tuli vähemmän rahaa, mutta lahjoituksia saatiin enemmän liittyen 10-vuotisjuhlavuoteen. Omaa pääomaa on tappion vähentämisen jälkeen vain noin 55 000 €, mikä on tälle järjestölle liian vähän. Varoja pitäisi Vanhoven mukaan saada lisää, ja koska kuluja ei oikein voi enää leikata, rahaa pitää jostain saada enemmän. Agnes Mathis esitteli vuoden 2017 budjetin, joka on hänen mukaansa konservatiivinen. Rahaa tulee jäsenmaksuista ja EU projektista (+/- 41 %). Henkilöstökustannukset ovat edelleen suurin menoerä, joskin myös ulkoisia palveluja käytetään entistä enemmän. Vuoden 2017 tulokseksi odotetaan +20 000 € voittoa.

Tilinpäätös vuodelta 2016 sekä budjetti vuodelle 2017 hyväksyttiin yksimielisesti.

Hallitukselle myönnettiin vastuuvapaus.

Tanskalainen CE:n varapuheenjohtaja **Susanne Westhausen** esitteli ”Hoptimist award” -palkinnon osuustoiminnan edistämisestä. Niitä annettiin kaksi: pj:n tehtävästä eroavalle Dirk Lehnhoffille ja hallitustyöskentelystä eroavalle varapj. Bulgarian Stepanov:lle.

Jäsenmuutokset käsiteltiin vielä ennen lounasta: kolme eroavaa ja kolme uutta jäsentä. Rescoop -energiaosuuskuntien järjestö ”nousi” täysjäseneksi.

Keskustelu: Miten Cooperatives Europe voi vastata jäsenten tarpeisiin?

Varapj. **Susanne Westhausen** moderoi puhetta. Käytettiin slido.com -systeemiä, jonka avulla kysyttiin mielipiteitä muun muassa siitä, mihin teemoihin Coops Europen tulisi keskittyä tulevina vuosina. ”Voittajat” olivat yrittäjyys, viestintä & näkyvyys, yhteiskunnallisen yritykset (social economy) ja nuoret. Kun pyydettiin puheenvuoroja, vähän hiljaista oli. Osallistujat pystyivät kuitenkin kommentoimaan slido-järjestelmän kautta:

Viestintä:

”Jostain osuuskunnasta joku kommentoi, että kun nuoret saa mukaan omine viestintäkanavineen, viestintä paranee kuin itsestään. Cooperatives UK:n **Ed Mayo** huomautti, että Brysselin toimiston resurssit ovat rajalliset ja kysyi miksei meillä ole esimerkiksi Euroopan omaa Monitoria tai miksei kansainvälistä osuustoimintapäivää juhlista näkyvämmiin? Pitäisi tehdä enemmän yhteistyötä. Bancel kysyi voisiko eri ot-järjestöjen omia sosiaalisen median kanavia kartoittaa ja linkittää?

Ruth kommentoi: Miten viestiä päättäjille ja muille yleisesti, mitä osuuskunnat paikallisesti tekevät ja miten osuustoiminnan periaatteet ja arvot näkyvät jokapäiväisessä elämässä. Ruotsista joku huomautti, että lapset ja nuoret ovat paljon avoimempia viestimään. Voisimmeko perustaa lasten/nuorten osuustoimintablogin?”

Yrittäjyys:

”Nuoria kiinnostaa yrittäminen, itse tekeminen, ei välttämättä toisen maksamalla palkoilla oleminen; ja nimenomaan yhdessä yrittäminen. Miten yhdistämme Euroopan tasolla yrittäjät ja osuustoiminnan?”

Rescoop kommentoi: erityisesti energiaosuuskuntamallia pitää levittää, siellä on tilausta yrittämiselle.

Kuinka monessa maassa on rakenteita, jotka tukevat osuuskuntien perustamista? UK:ssa on rahasto. Osuustoiminta on matalan kynnyksen yrittäjyyttä, joka vetoaa nuoriin, jos he vain tietäisivät tällaisen vaihtoehdon olemassaolosta. Tämä johtaa meidät takaisin tietämyksen lisäämiseen ja koulutukseen.”

Yhteiskunnallinen yrittäminen (Social economy): ”Todella hämärä käsite, onko olemassa ei-yhteiskunnallista taloutta (non-social economy)? Keskitytään ensin omaan osuustoiminnalliseen identiteettiimme eikä laimenneta omaa asiaamme yleiseksi yhteiskunnalliseksi yrittämiseksi. Pitää olla varovainen, koska käsitteet liian vaikeasti määritettäviä. Ja miten näitä voi mitata? Osuuskuntien vastaavia vaikuttavuuslukuja voidaan mitata.”

Puheenjohtajan ja hallitusjäsenien vaalit

Cooperatives Europan puheenjohtajaksi oli vain yksi ehdokas: ranskalainen Coop FR:n **Jean-Louis Bancel**. Hän piti viiden minuutin puheen, jonka jälkeen hänet yksimielisesti valittiin puheenjohtajaksi. Tämän jälkeen kaikki etukäteen ilmoittaneet hallitukseen hakevat ehdokkaat pitivät kolmen minuutin mittaiset puheenvuorot. Tällöin myös selvisi, että hallitukseen tullaan valitsemaan etukäteismateriaaleissa ilmoitettu maksimimäärä jäseniä, eli 13. SOK ja Pellervo keskustelivat ja pohtivat kiihkeästi loppuun asti kenelle ääniä

kannattaa jakaa - kuka jätetään ilman? Kokous venyi huomattavasti ilmoitetusta aikataulusta, äänenlaskenta vei todella kauan aikaa. Lopulta uusi hallitus oli selvillä.

Pellervoa ja suomalaista osuustoimintaa edustanut professori **Anu Puusa** Itä-Suomen yliopistosta valittiin hallituksen jäseneksi seuraavalle nelivuotiskaudelle. Ennen yhteistä illanviettoa Suomen osuustoimintadelegaatio nosti maljan Anu Puusan valinnan kunniaksi sekä väistyvän hallituksen jäsenen **Salme Näsin** kunniaksi. Tunnelma oli korkealla.

Perjantai 28.4. Workshop-päivä

Osallistuimme (Anu ja Hanna) Nuoret ja koulutus-workshopiin, jossa Anulla oli puheenvuoro. **Sebastien Chaillou** YECN-verkostosta (young european cooperators network) moderoi paneelia. Aloituksessaan hän puhui muun muassa siitä, miten nuoret ovat usein objekteja, ohjelmien kohteita, mutta parasta olisi, jos he olisivat itse aloitteentekijöitä. Puheenvuorossaan hän myös pohti, miten nuorisjärjestöt voisivat hyödyntää osuuskuntamallia. Panelisteista Anu pääsi pitämään aloituspuheenvuoron. Esityksen otsikko oli: Modernising and mainstreaming cooperative education - motivations, challenges and opportunities eli miten osuustoiminnan opetusta tulisi modernisoida ja viedä kaikille koulutustasoille. Anun hieno esitys tämän raportin

liitteenä.

Anne-Cecile Dockes Solidarite etudiante -opiskelijaosuuskunnasta kertoi, että osuuskunta perustettiin, koska opiskelijoilla oli ongelmia, joihin tarvittiin ratkaisuja: missä syödä edukkaasti, missä asua Pariisissa, jossa asuminen on kallista. Perustajat eivät tieneet mitään osuustoiminnasta tai yhteiskunnallisesta yrittäjyydestä. Opiskelijat saadaan mukaan, ei puhumalla yleisesti osuustoiminnasta vaan sillä, että kysytään, haluatko perusta oman yrityksesi, haluatko tehdä itse jotain näiden eri haasteiden eteen, tehdä projekteja. Tavoitteena laajentaa toimintaa yliopistoista myös muille kouluasteille.

Juan Antonio Pedreno COCETA:sta puhui tulkin välityksellä osuuskuntakouluista. Toiminta alkoi jo 80-luvulla, jolloin tarvittiin erilaisia, uusia yhteistyön muotoja lasten koulutukseen. Osuuskuntaopetus kuitenkin tapahtui koulutuntien ulkopuolella. Viimeisen viiden vuoden aikana ja opetussuunnitelmassa on sallittua yhden viikkotunnin verran opettaa vapaasti valittavaa ainetta. Tällä hetkellä osuuskuntakoulujen piirissä on 1600 opiskelijaa esikoulusta korkeakoulutasolle. Miten synnyttää uusia osuuskuntia, kun niitä ei tunneta? Nuoret eivät tiedä, että osuuskunta voisi olla hyvä vaihtoehto heille. Tämän vuoksi ovat Espanjassa pyrkineet tavoittamaan juuri lapsia. Erityisesti Murcian alueella käyttävät tätä mallia, siellä jopa 60 osuuskuntakoulua. Murciaassa perustetaankin selvästi eniten osuuskuntia koko Espanjassa. Ne ovat myös hyviä työllistäjiä. Tällä hetkellä on 600 lastenosuuskuntaa. Mitä enemmän on näkyvyyttä, sitä enemmän tietoa ja sitä enemmän perustetaan osuuskuntia. Tavoitteena että erityisesti ammattioppilaitoksista valmistuvat olisivat heti

valmiita perustamaan osuuskunnan. Espanja ainoa maa Euroopassa, jolla on osuustoiminnallinen ohjelma sosiaalisen ja taloudellisen mukaan ottamisen (inclusion) lisäämiseen.

Ana Aguirre Baskimaan TZBZ -osuuskunnasta (Why not?) kertoi Mondragon Training Academystä (MTA), mikä on meille suomalaisille tuttu Tiimiakatemian metodia käyttävä ohjelma. Lisänä on vain Learning Journeys, jossa matkataan tutustumaan muiden maiden osuuskuntiin. Vastaavia MTA-ohjelmia on 8 maassa ympäri maailman ja niissä yli 1000 tiimiyrittäjää. Melkein 40 % MTA:sta valmistuneita ovat perustaneet yrityksen, usein osuuskunnan. MTA:sta valmistuneet ovat myös harvoin työttömiä. Työelämässä halutaan nyt sellaisia tiimitaitoja, joita opitaan nimenomaa osuuskuntamallilla toimivissa koululuissa.

Keskusteltiin yrittäjyysopetuksesta kouluissa yleensä, siitä miten start-up skenessä ei ole osuustoimijoita (vaikka he saattavat alkuvaiheessa toimia yhdessä hyvin osuustoiminnallisesti.) Sijoittajat eivät ole kiinnostuneita rahoittamaan osuuskuntia. Kaikki on vasta hyvin aluillaan. Vielä ei osata sanoa onko näillä projekteilla ja kouluosuuskunnilla millainen merkitys tulevaisuudessa. Katsotaan uudestaan 10-20 vuoden päästä. Miten voimme kouluttaa nuoria kestävään yrittäjyyteen, valmistaa heitä tulevaisuuteen? Yhteistyötä tarvitaan yli rajojen, jotta voidaan vastata opettajien, opiskelijoiden, nuorten, lasten ja osuustoimijoiden tarpeisiin.

Workshopien yhteenveto-sessio

Yhteistoimintatalous (Collaborative economy) -workshopin vetäjä **Ed Mayo** puhui alusta-osuuskunnista, avoimista osuuskunnista(?) ja digi-osuuskunnista. Haasteena on, miten saada rahoitusta laajentumiseen erityisesti yli rajojen. Miten osuuskunnat voivat tuoda tasapainoa tälle alalle. Kaikki ovat yhtä mieltä aina siitä, että yhteistyötä tarvitaan enemmän, ei vähemmän. Mutta miksi mitään ei tehdä? Maltalla oli hyvä case-esimerkki majoitus-alustasta (airbnb-tyyppinen). Ei perustu rahan tekemiseen vaan aitoon haluun auttaa ja jakaa.

Osuuskunnat ja kansainvälinen kehitys -workshopin vetäjä **Dame Pauline Green**: ”Cooperatives Europe aloitti jo 10 vuotta sitten asian tiimoilta, kun se kartoitti mitä kaikkea eurooppalaiset osuuskunnat ja yhteisöt ovat kehitysyhteistyön parissa tehneet. Tuovat osuuskuntien näkökulman muihinkin EU:n kehitysprojekteihin. Case:t: saksalaisella osuustoimintajärjestö DGRVllä on projekteja Intiassa, Co-operative College tukee yhteisöjä Malawissa, italialaisella Confcooperativella on projekti Kolumbiassa. Järjestöjen projektivastaavat kertoivat mistä ovat keränneet rahaa ja mitä tekevät. Vaikuttavuus paikallistasolla on merkittävä: autetaan paikallisia itse auttamaan itseään perustamalla osuuskuntia.”

Omistajaohjaus/hallinto (governance) -workshopin vetäjä **Hagen Henry** kertoi, että keskittyivät audit control näkökulmaan. Se voi sisältää kaiken, eli myös talous- ja rahoituspuolen, tai olla erillinen tilintarkastuksesta. Kysymys on lopulta mikä on osuuskunta? Kiinnittyy vahvasti myös osuuskuntalakiin. Keskusteluissa nousi esille myös koulutuksen merkitys kaikilla koulutustasoilla.

Loppuun uusi puheenjohtaja Jena-Louis Bancel piti perinteisen päätöspuheenvuoron, jonka sisältö oli niin ennalta-arvattava ja moneen kertaan kuultu, ettei sitä oikein jaksanut kuunnella 😊

Iltapäivällä lähdimme vielä osuuskunta-retkelle, jossa osuuskuntabusseilla ajoimme ensin satamaan, josta teimme veneretken osuuskuntaveneillä.

